

Studieplan 2010/2011

Videreutdanning i rehabilitering

Studiepoeng: Arbeidsmengde i studiepoeng er: 60.

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet er et tverrfaglig videreutdanningsstudium, med et omfang på 60 studiepoeng og bygger på tre-årig høgre utdanning. Studiet gjennomføres på deltid over fire semester. Normert studietid er ett år.

Innledning

Det har i de senere år skjedd store endringer innenfor samfunnets helse- og sosialsektor, og med samfunnets velferdspolitiske mål. Dette har ført til endrede krav til fagmiljøer og tjenesteytere. Samfunnet har gitt rammevilkårene for hvordan utdanningsinstitusjoner, kommuner og alle offentlige etater skal prioritere i tilretteleggingen av sine tjenester og tilbud.

Perspektivet 'Brukermedvirkning' er en grunnforutsetning for enhver fagperson som på samfunnets vegne møter 'brukeren' - enten det skjer på individnivå, i grupper eller slik tjenestene tilrettelegges. Dette paradigmeskiftet setter også utdanningsinstitusjoner og fagmiljøer overfor en stor utfordring: en holdningsendring der brukers perspektiv blir basis for all rehabiliteringsvirksomhet. Avdelingen har valgt å la folkehelseperspektivet gi rammene for undervisningstilbudet sitt. Brukerens sentrale plass er en forutsetning for å lykkes om folkehelseperspektivet skal utvikles i helse- og velferdstilbudet.

Sentralt i den nye forståelsen står St.meld. nr. 21 (1998 - 1999) 'Ansvar og meistring' som trekker opp strategier for et mer systematisk og effektivt rehabiliteringsarbeid på brukerenes premisser. Rehabilitering defineres i meldingen som:

'tidsavgrensa, planlagte prosessar med klare mål og verkemiddel, der fleire aktørar samarbeider om å gi nødvendig assistanse til brukaren sin eigen innsats for å oppnå best mogeleg funksjons- og meistringsevne, sjølvstende og deltaking sosialt og i samfunnet.'

Gjennom denne definisjonen har Stortinget lagt et felles ideologisk grunnlag for forståelsen av rehabilitering som blir styrende for all rehabiliteringsvirksomhet.

En rekke lovendringer og stortingsmeldinger gir rammevilkårene for nyorienteringen:

St.meld.nr. 16 (2002-2003) "Resept for et sunnere Norge" (Folkehelsemeldinga), "Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005-2009" St.meld. nr. 40 (2002-2003) "Nedbygging av funksjonshemmende barrierer", "Opptappingsplanen for psykisk helse" 1999 – 2006, St.meld.nr. 25 (2005-2006) "Omsorgsplan 2015", "Nasjonal strategi for habilitering rehabilitering 2008-2011".(2007-2008) og Forskrift om individuell plan. (2007)

Studiet er tverrfaglig. Dette er en forutsetning for å oppfylle en rekke av de sentrale perspektiv som er

knyttet til moderne rehabiliteringsideologi. Målet er å utvikle kunnskap og forståelse av rehabilitering der brukers prosess blir det primære. I løpet av studiet skal man utvikle metoder som kan sette brukermedvirkning ut i praksis, samt finne løsningsmodeller for å sikre forpliktende samarbeid mellom sektorer, etater og ulike nivåer. Studiet legger vekt på ulike helsefremmende prosesser. Studiet skal også vise hvordan ny arbeids og velferdsforvaltning forutsetter en samordning av tjenester.

Læringsutbytte

Målet er at studenten i rehabiliteringsarbeid ivaretar et helhetlig menneskesyn med respekt for det enkelte menneskets egenart. Studenten skal tilegne seg innsikt i rehabiliteringsarbeid på individ - og systemnivå, der brukermedvirkning og tverrfaglig tilnærming skal gi personer med nedsatt funksjonsevne et liv med best mulig livskvalitet.

Studentene skal etter endt studium

- ha evne til kritisk og etisk refleksjon i relasjon til rehabiliteringsarbeid
- kunne fremme brukers / pasienters ressurser på en slik måte at det gir mulighet for vekst, samtidig som personens integritet blir ivarettatt
- se betydningen av sammenhengende og helhetlig tjenestetilbud
- anerkjenne og gjøre bruk av andre faggruppers kompetanse i et forpliktende samarbeid
- kunne begrunne faglig prioriteringer innen rehabiliteringsarbeid
- ha utviklet en integrert forståelse for faglig utvikling gjennom kontinuerlig evaluering av eget arbeid

Målgruppe

Målrettet rehabiliteringsarbeid er avhengig av samarbeid. Målgruppen for studiet er dermed yrkesgrupper som arbeider med eller som vil arbeide med rehabiliteringsproblematikk. Eksempel på yrkesgrupper er fagpersonell som arbeider innenfor helse- og omsorgssektoren, NAV, sosialsektoren, barnehage, skole- og opplæringssektoren, kultur- og fritidssektoren, teknisk etat, samt privat sektor.

Studiet vil være av spesiell interesse for fagpersonell som arbeider med utvikling og oppfølging av individuelle tiltak og planer, samt for de som arbeider med vedtak knyttet til rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne og med planarbeid på systemnivå.

Kompetanse

Fullført studium skal gi faglig forståelse av helhetlig rehabiliteringstenkning. Det skal gi studenten økt kompetanse til å møte arbeidet med utvikling og oppfølging av individuelle tiltak og planer for personer med nedsatt funksjonsevne. Denne kompetansen er også sentral for arbeid med utvikling av planer innen spesialisthelsetjeneste og kommune. Dette omfatter tjenester innenfor skole, helse, kultur, arbeidsmarked m.m. Studiet gir grunnleggende kompetanse for den som skal arbeide som systemkoordinator og personlig koordinator.

Studiet legges til rette for å danne basis for videre studier på masternivå.

Opptakskrav fritekst

Treårig høgskoleutdanning innen helsefag, sosialfag, pedagogiske fag, samfunnsfag eller godkjent realkompetanse på tilsvarende nivå, samt minimum ett års relevant praksis.

Undervisnings- og læringsformer

Studiet bygger på en pedagogisk tenkning som vektlegger ansvar for egen læring gjennom stor grad av egenaktivitet. Det vil legges til rette for at studentene bygger sin egen faglige forståelse i dialog og samarbeid med medstudenter og veiledere. Det vil bli lagt vekt på arbeidsformer som skal styrke evnen til tverrfaglig kommunikasjon og samarbeid, og som skal bidra til å utvikle en analytisk holdning der teori og egen praksis sees i sammenheng. Tverrfaglig samarbeid skal prege hele utdanningen. Dette får følger for sammensetningen av grupper og for arbeidsform.

10.1 Basisgrupper

Basisgruppen er en fast etablert gruppe som studenten følger under studiet. Som læringsarena er den kjennetegnet ved interaksjon mellom medlemmene, og ved at den gir mulighet til å bearbeide og formidle egne erfaringer og lære fra de andre gruppedeltakernes erfaring. Læring i basisgruppe forutsetter lojal deltaking og prioritering fra alle medlemmenes side

10.2 Veiledning.

I 3. og 4. semester gjennomføres systematisk veiledning i gruppe på fellessamlingene under ledelse av godkjent veileder. Veiledningen er obligatorisk. Hensikten er faglig refleksjon over deres egne erfaringer fra teori og praksis. Dette er viktig for den tverrfaglige tilnærming som er utgangspunktet for studiet.

Vurderingsformer

I tråd med Høgskolens overordnede prinsipper for vurdering benyttes det både produkt- og prosessorientert vurdering. Produktorientert vurdering skjer ved begge emnene, den prosessorienterte vurderingen benyttes i tilknytning til del 2 og 4. Se nærmere informasjon i emnebeskrivelsene.

På grunn av fagets egenart som tverrfaglig studium vil arbeid i gruppe bli tillagt særlig vekt. Dette får også betydning som grunnlag for vurdering.

Tabellen viser en oversikt over obligatoriske krav i studiet og vurderingsformer.

Emne	Obligatoriske krav	Vurderingsformer
Emne 1: Brukerperspektivet i rehabiliteringssammenheng, 30 studiepoeng	Studieoppgave 1 Deltagelse i basisgruppe	Hjemmeeksamen i gruppe over 5 dager
Emne 2: Helhetlig rehabilitering 30 studiepoeng	Studieoppgave 2 Deltagelse i basisgruppe og veiledningsgruppe	Fordypningsoppgave over 5 uker, individuell

Internasjonalisering

Studiets oppbygning og progresjon medfører at det ikke er lagt opp til utveksling i dette studiet.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

8.1 Innhold

Tverrfaglig videreutdanning i rehabilitering er inndelt i to emner:

Emne 1: Brukerperspektivet i rehabiliteringssammenheng

Emne 2: Helhetlig rehabilitering

Emne 1 er inndelt på følgende måte:

Del 1: Ulike teoretiske perspektiver og begrepsmessige avklaringer

Del 2: Velferdsstatens ulike hjelpesystemer

Emne 2 er inndelt på følgende måte:

Del 3: Prosesser med fokus på praktisk rehabiliteringsvirksomhet

Del 4: Fordypning i emne helhetlig rehabilitering

Emnene utgjør studiets ramme og grunnlag, og er bygget opp med progresjon fra del en til fire. Del 1 og 2 vektlegger grunnleggende forståelse for helhetlig rehabilitering. I delene 3 og 4 skal studentene demonstrere forståelse og innsikt i rehabilitering som en sammenhengende, tverrfaglig, planlagt, - og for brukeren koordinert og lydhør prosess.

Høgskolen i Hedmark

Del 1, ” Ulike teoretiske perspektiver og begrepsmessige avklaringer” har brukerperspektivet i fokus. Brukerperspektivet relateres til både individ-, gruppe- og systemnivå i utviklingen av en faglig og vitenskapelig reflektert forståelse av rehabilitering.

Del 2, ” Velferdsstatens ulike hjelpesystemer” omfatter utvikling av velferdssystemene i historisk sammenheng, velferdspolitiske føringer, organisering og virkemåte. Det omhandler velferdsstaten, velferdssamfunn og velferdstjenester med vekt på tverrfaglig og tverretatlig samarbeid på ulike nivå.

Del 3, ”Prosesser med fokus på praktisk rehabiliteringsvirksomhet” bygger videre på de to foregående delene. Emnet fokuserer på praktisk rehabiliteringsvirksomhet gjennom tverrsektorielt og tverrfaglig samarbeid, hvor bruker er aktivt med i planlegging, målsettingsarbeid og gjennomføring. Re-/habilitering er en samhandlingsprosess mellom bruker, aktuelle lokale instanser og ulike forvaltningsnivå rundt bruker. For å kvalitetssikre prosessen forutsettes gode systemer og grundig dokumentasjon.

Del 4, ”Fordypning” bygger videre på de tre foregående delene. Fordypning vektlegger tema som brukerveiledning, vitenskapsteori og metoder knyttet til FoU-arbeid. Det omfatter videre gjennomføring av et praksisrelatert utviklingsarbeid.

8. 2 Oppbygging og organisering

Semester 1 (høst)	Semester 2 (vår)	Semester 3 (høst)	Semester 4 (vår)
Emne 1, 15 sp 4 samlinger a 4 dager	Emne 1, 15 sp 5 samlinger a 4 dager	Emne 2, 15 sp 4 samlinger a 4 dager	Emne 2, 15 sp 5 samlinger a 4 dager
Basisgrupper	Basisgrupper	Basisgrupper og veiledningsgrupper	Basisgrupper og veiledningsgrupper
Studieoppgave 1	Hjemmeeksamen i emne 1	Studieoppgave 2	Fordypningsoppgave i emne 2

Studiet vil på fellessamlingene ha tilrettelagt undervisning med forelesninger i sentrale tema, og eventuelle seminarer og ekskursjoner. Studentene vil være knyttet til basisgrupper gjennom hele studiet som arbeider på fellessamlingene med tema som tas opp.

Mellom samlingene samles studentene lokalt eller arbeider via Fronter med studieoppgaver og hjemmeeksamen.

Fronter vil bli brukt som studiestøttesystem.

Samlet studietid for studiet er ca. 1600 timer/ ca. 400 timer per semester.

Emneoversikt

Emner

Studiepoeng År 1 År 2 År 3

- [Brukerperspektivet i rehabiliteringssammenheng](#)
30 studiepoeng
- [Helhetlig rehabilitering](#)
30 studiepoeng

Emneoversikt

4RE100 Brukerperspektivet i rehabiliteringssammenheng

Emnekode: 4RE100

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studenten skal ha et bevisst forhold til hvordan yrkesetiske retningslinjer og rehabiliteringsideologi får følger for egen yrkesutøvelse. Studenten skal ha innsikt i betydningen av brukerperspektivet i rehabiliteringssammenheng på både individ-, gruppe- og systemnivå og i utviklingen av en faglig og vitenskapelig reflektert forståelse av rehabilitering.

Studenten skal se sammenhenger mellom samfunnets rammebetingelser, nasjonale føringer og brukerperspektivet. Studenten skal forstå at rehabilitering forutsetter tverrfaglig samarbeid og kunne arbeide i team om rehabiliteringsoppgaver.

Studenten skal se sammenheng mellom nyere rehabiliteringsideologi og utvikling og koordinering av systemer og ordninger. Studenten skal ha oversikt over og se sammenheng mellom de ulike hjelpesystemene og forvaltningsnivå i velferdsstaten.

Innhold

- folkehelseperspektivet og konsekvenser i re-/habiliteringssammenheng
- helsefremmende teorier og modeller
- ulike teorier om selvforståelse, mestring og forhold til egen helse og sykdom
- forholdet mellom brukerperspektiv og borger- og demokratiperspektiv og hvordan dette bygger på menneskerettighetene og empowerment-tradisjonen
- perspektiver på normalitet og funksjonshemming
- brukerkompetanse, brukervedvirkning og brukerstyring

- perspektiver på rolle, kjønn og makt
- tverrfaglige og tverretatlige perspektiver
- kulturelle perspektiver
- etiske perspektiver

- profesjonsteori
- tverrfaglig og tverretatlig samarbeid
- forholdet mellom lokale tjenester og spesialistnivået
- individuell plan
- brukervedvirkning på systemnivå
- privatisering / konkurranseutsetting
- frivillige, private og offentlige institusjoner
- arbeids- og velferdsforvaltningen
- tilpasset fysisk aktivitet som virkemiddel i en habilitering / rehabiliterings prosess
- universell utforming

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen vil bli gjennomført periodisert med forelesninger, litteraturstudium i basisgrupper og eventuelt seminar og ekskursjon som knyttes til tema som tas opp.

Antall samlinger: fire + fem

Vurderingsordning

Hjemmeeksamen i gruppe over 5 dager.

Oppgaven vurderes med bestått/ ikke bestått.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for helse og idrettsfag

4RE200 Helhetlig rehabilitering

Emnekode: 4RE200

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Emne 1

Læringsutbytte

Studenten skal tilegne seg forståelse for hva rehabilitering innebærer, som sammenhengende, tverrfaglig, planlagt og for brukeren koordinert og lydhør prosess. Studenten skal ha kompetanse i å kartlegge personers ressurser og vurdere behov for tjenester og ytelser, med utgangspunkt i personens eget perspektiv og preferanser.

Studenten skal kunne kombinere og integrere innsikt og kunnskap fra delene 1, 2 og 3 i praktisk rehabiliteringsvirksomhet og utviklingsarbeid

Innhold

Innhold:

- rehabilitering som prosess
- systemmessige forutsetninger for helhetlig rehabilitering
- individuell planlegging og koordinering
- endringsledelse og omstillingsprosesser
- kommunikasjon og samhandling
- tverrfaglig/tverretattlig samarbeide
- veiledningsteori
- forhandling, påvirkning og konfliktløsning
- dokumentasjon som ledd i kvalitetssikring og kvalitetsutvikling

- brukerveiledning
- vitenskapsteori og forskningsmetode
- utviklings- og prosjektarbeid i praksisfeltet
- forberedelse til prosjektarbeid

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen vil bli gjennomført periodisert med forelesninger, litteraturstudium i basisgrupper, veiledningsgrupper og eventuelt seminar og ekskursjon som knyttes til tema som tas opp. Antall samlinger: fire + fem

Vurderingsordning

Individuell fordypningsoppgave over 5 uker.

Oppgaven skal være et fordypningsarbeid i helhetlig rehabilitering knyttet til praksis.

Tema: Helhetlig rehabilitering.

Fordypningsoppgaven vurderes med gradert karakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for helse og idrettsfag